

# Nr 56 Markvägen Juli 2011



Marks Amatörradioklubb

Box 2022

511 02 SKENE



|                                   |    |
|-----------------------------------|----|
| Årsmötet .....                    | 3  |
| Bunkerröj .....                   | 5  |
| BackaSprinten .....               | 6  |
| Fieldweekend .....                | 7  |
| Echolink/IRLP manual .....        | 8  |
| AmatörRadio för Samhällsskydd.... | 10 |
| Fälttävlan.....                   | 11 |
| Notiser .....                     | 18 |

***M.A.R.K.***  
***Marks Amatör Radio Klubb***

**Klubbstyrelse 2011**

Ordförande SM6MLI Hans Turesson 0320/103 81  
Vice ordförande SM6MKZ Rickard Carlsson 0320/809 37  
Sekreterare SM6LKT Jan-Olof Mattsson 0320/481 29  
Vice sekreterare SM6WOK Sven Johansson 0320/600 68  
Kassör SM6TZL Dan Jernheden 0320/493 70  
Suppleant SA6BSU Lars Henningsson 031/54 80 66  
Suppleant SM6FBD Gullik Webjörn 0320/748 57

**Mark-Vågen**

Organ för Marks Amatörradioklubb

Redaktör och oansvarig utgivare:  
SM6LKT Jan-Olof Mattsson  
e-post: jomattsson@telia.com

Marks Amatörradioklubb  
Box 2022  
511 02 SKENE

Plusgiro: 630 27 10 – 6  
Hemsida: [www.sk6ba.se](http://www.sk6ba.se)

# Årsmötet

**A**RETS första möte ägde rum måndagen 7 februari 2011. Ungefär 10 procent av medlemsantalet hade hörsammat kallelsen och mötte upp i klubblokalen för att genomlida årets viktigaste möte. Var är ni övriga 90 procent?

Vi kan notera att två nygamla medlemmar valdes in. Eftersom klubbens kostnader beräknas öka under kommande år tvingades vi ånyo höja medlemsavgiften ytterligare från och med nästa år.

Vad gäller valen till de olika posterna blev styrelsen helt omvald. Det som skiljer sig, är att valberedningen fick en ny suppleant.

När det gäller samarbetet med Frivilliga Resurs Gruppen meddelas att det under året kommer att bli kurser och möten.

Några radiosamband under året blir det, men inga exakta besked har angetts. Vi planerar även för vår traditionella field-weekend. Förhoppningsvis kan vi vara på Hökås första helgen i juli även i år. Vi har inte lyckats hitta något bättre ställe att vara på. Första kravet är att vara inom kommunens gränser, det ska vara högt och avskilt från civilisationen. Det ska vara lättåtkomligt med större fordon. Ingen ska bli störd av elverksbullret. Lätt att sätta upp antenner och helst närheten till vatten. Alla dessa krav går inte att uppfylla.

Vi har inte fått någon hyresfaktura under hela förra året från kommunen. Vi vet inte i nuvarande stund hur det blir. Vi får hoppas att allt löser sig till det bästa för alla parter.

- *lkt*



Årsmötesdeltagare fr v: Christian, Tommy/HJC, Dan/TZL, Sven-Olof/NIG, Lars/SA6BSU, Leif/XNO och Peter/WOL.  
Foto: Eva Johansson.

# Fieldday i Missveden

**R**ADIOFÖRENINGEN Magnum i Hjo arrangerade för 4:e gången denna populära fieldday i Missvedens friluftsområde utanför Hjo. Själv var jag med för andra gången. Denna gång åkte jag upp till Missveden redan på fredag förmiddag. Ett besök på Biltema i Skövde pockade för teknisk proviant varför jag la på ytterligare någon timme på resvägen.

Vid framkomsten hade Kjell-Åke/VAG med mannar börjat med förberedelserna. Själva lägerplatsen består av ett boningshus med 12 sängplatser samt en ombyggd ladugård med stora utrymmen för utställningar och föredrag. Förutom detta en separat byggnad med toa och duschmöjlighet med avdelningar för både damer och her-

rar. Ytan runt omkring är mycket stor för bilar och campingfordon, och inte minst för skrymmande antennarrangemang.

Vi var ca 10 personer som gjorde två övernattningar. Lördagen var den egentliga besöksdagen då det kom ytterligare ca 140 personer som närvarade vid loppisen och som fick se en mycket imponerade uppvisning med radiostyrda helikoptrar. Efter detta vidtog ett intressant föredrag om antenners grundprincip av Micke/SM5JAB.

På lördagskvällen startades grillen för andra gången under helgen med allehanda korvar och köttstycken. Eftersom regnet hängde i luften och vinden kylig var det trevligare att sitta och tjöta inomhus.

- Ikt

# Tiomila för ungdom

**V**I har i mycket god tid blivit konsulterade att hjälpa till med radiosamband på en mycket stor orienteringstävling i Mark.

Det är världens största orienteringstävling för ungdomar. Benämningen är "Ungdomens Tiomila" vilket troligen innebär att det är någon form av lagtävling vilket bör innebära att hela laget springer tio mil sammanlagt.

Den går av stapeln här i Marks kommun helgen den 5 — 7 augusti 2011. Det är både natt- och dagsetapper, vilket innebär att vi kanske måste jobba i skift. Själva etapperna för vår del varar ca tre timmar vardera.

Totalt lär det bli ca 3000 deltagare och 250 funktionärer behövs.

Från början var det tänkt att vi skulle sköta hela radiosambandet, men det har under tiden som gått, konstaterats att vid så stora tävlingar finns en stab som åker med på alla större tävlingar. Därför blir det mindre för vår del. Det ska vi nog vara tacksamma för, ty jag befarar att vi inte klarar av den uppgift som delgav oss från början.

Bland annat var det tänkt att vi skulle ha direktkontakt från "skogen" till lokalradion.

- Ikt

*Grattis till certifikatet säger vi till vår medlem  
SA6BSU Lars Henningsson*

# Bunkerröj

**E**N regnig sommartorsdag fick några klubbmedlemmar arbetslust. Det var det lilla övernattningsrummet i Bunkern som stod på dagordningen. Detta rum har sedan vi hyrt Bunkern varit vikt för räddningstjänstens material.

Vi kommer numera att lagerhålla så mycket som möjligt av FRG's material i Bunkern. Därför beslöts bygga om sängarna till hyllor och på så sätt stuva effektivare. Sagt och gjort! Sven/WOK, Christian Isberg och undertecknad avsatte några timmar åt röjningsarbete. Christian hade redan dagen innan röjt ur hela rummet. Träskivor anska-fades och lades på själva sängarna. Därefter stuvade vi in räddningstjänstens grejor i golvlådor och högst upp under taket. De båda mellanvåningarna kommer att disponeras av FRG-material. Så mycket som möjligt av det som finns i Rydalsförrådet ska flyttas hit. Det ska vara lätt att få tag på grejorna när vi behöver dem.

Det verkar osannolikt, med tanke på hur rummet var fyllt förut, att vi fick plats med nästan alltsammans på en hylla. Vi lade grejorna i packlådor och skrev utanpå vad de innehåller. På så sätt är det lätt att hitta vad man söker utan att öppna alla lådorna för att konstatera att grejorna fanns i den sista lådan.

Även i radioverkstan, som från början bestod av 9 sängplatser, gjorde vi om någ-

ra till hyllor. Nu ska nog Gullik/FBD trivas lite bättre där inne, ty nu är inte golvet belamrat med diverse tunga saker såsom datorer, elektroniskåp och kabeltrummor.

Vi tyckte nog att vi utfört ett rejält dagsverke och var tämligen nöjda med vår insats. Så ni medlemmar som inte fick för-

månen att hjälpa till är hjärtligt välkomna att tillföra lite arbetsinsatser för klubbens framåtskridande. Det är mycket jobb som utförs i det dolda, men som måste ske för att det ska fungera.

Ni undrar kanske varför vi huserar FRG's material? Inom FRG Mark är vi bara några föreningar som ingår, varav vi är den största. Det är därför helt naturligt att vi samarbetar så mycket som möjligt. Det är även bra att bevisa att klubblokalen används till samhällsnyttiga insatser, både vad som gäller dess existens och hyreskostnader. Att vi utöver detta i

”fredstid” använder lokalen för ideella ändamål är ju enbart positivt. Vi använder ibland de radiostationer som FRG äger även i vår verksamhet och orsaken är ju naturligtvis att vi på så vis förkovrar oss på utrustningen så vi inte står med ”skägget i brevlådan” vid skarpt läge. Det har även ryktats att vi framöver kommer att ha mera samarbete med SÄRF. Vad det innebär i detalj vet vi inte, men vi ser fram mot detta med spänning.

- lkt



Jan-Olof/LKT och Sven/WOK i röjartagen.  
Foto: Christian Isberg



# BackaSprinten

**S**Å var det åter dags att hjälpa till på Skene Motorsällskap's trevliga lilla rallytävling med vårt kunnande inom radiosamband. SMHI hade bestämt att vädret skulle bli omväxlande. Spådomen föll in, vilket gjorde att första hälften av tävlingen gick i fint väder, medan resten småregnade det.

Det var ca 60 ekipage som skulle köra den enda specialsträckan tre gånger. Det tar ca en och en halv minut att köra en gång. De tre körtiderna adderas och man får på så vis fram den snabbaste ekipaget inom respektive klass.

Vi hade åtta operatörer till förfogande uppdelade på två grupper. Säkerhetssambandet utefter banan betjänades av Sven-Olof/NIG, Lars/SA6BSU, Jon, och Gullik/FBD. Tidsrapporteringspersonalen bestod av Anders/WGG, Christian och Jan-Olof/LKT. Som "allt-i-allo" fungerade Hans/MLI, som egentligen hade det jobbigast

eftersom han även fick bära ut mat till "di våra".

Det var endast en bil som fick ta hjälp av bärgare. Det inträffade inte heller några olyckor varför tävlingen slutade nästan exakt på utsatt tid. Första start gick kl. 11.00 och sista bil gick i mål vid 15-tiden.

Bilarna kör med en minuts mellanrum så det kräver ganska stor koncentration, speciellt för tidsrapportpersonalen så inga siffror blir fel. Efter två körda omgångar var det dags för middagsrast för att där-efter avlösas av tredje omgången. Det är skönt att få lite rast eftersom man hela tiden är på sin vakt när tidsrapporterna kommer.

Vissa bilar bullrar rejält vilket gör att det är svårt att höra, trots headset. Man kan inte heller ha för täta hörlurar eftersom man måste kommunicera med övriga funktionärer också.

- lkt



Jon, Christian och Jan-Olof/LKT tar en välbehövlig paus.

Foto: Jonny/KTO.

# Fieldweekend

**A**VEN denna gång, första helgen i juli, förlade vi vår fieldday till Hökås, det fina 180 meter höga QTH'et mellan Hyssna och Rydal. Väderlekstjänsterna förstörde lite för oss. De spådde att det skulle bli åska och regn, vilket gjorde att flera av tidigare års gäster inte vågade komma till oss.

Kärntruppen startade redan vid 12-tiden på fredagen med förberedelserna. Det ska monteras partytält, dras el och monteras antenner. På fredagskvällen började regnet i mindre skala, för att på natten öka markant. Dock ingen åska. När vi vaknade på lördagmorgon var det mycket molnigt, men uppehåll. Vi fick rapporter att det var strömavbrott både i Horred och Björketorp, men på Hökås sken solen och här hade vi ström hela tiden från eget Rustaverk. Vi hade trådlöst bredband över hela området. Även på söndagen var det

perfekt väder. Vi kom med andra ord mycket lindrigt undan.

Trots varningarna var vi cirka 25 personer som mest. Även denna gång bjöds det på grillat i form av hamburgare och korv/bröd samt de mycket omtyckta våfflorna på lördagskvällen.

Årets experiment gick dock inte som planerat. Tanken var att sända upp en transponder med en heliumfylld väderballong, för att prova räckvidden. Gullik/FBD konstruerade en liten transponder som omvandlar 2-meter till 70 cm med ca 20 mW uteffekt. Meningen var att denna skulle sändas upp ca 200 meter i luften, men ballongleverantören i USA hade längre leveranstid än vi räknat med så experimentet fick skjutas upp...

- text/foto: lkt



Kvällsmatens gäster fr v: Catharina, Torbjörn/SA6BTU, Lennart/SA6ANH, Dan/TZL, Kenneth/MLH, Hans/MLI och Gullik/FBD.

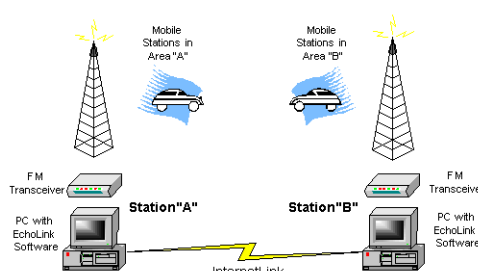
## SK6BA/R Echolink 5908 / IRLP 8000

**E**CHOLINK och IRLP är två olika system som använder VoIP-tekniken för att länka samman datorer via Internet. Dessa datorer/noder kan i sin tur vara anslutna till radio. Repeatern SK6BA/R i Mark hanterar båda systemen. Förutom att fungera som en vanlig RF-repeater lokalt i Marks kommun med omnejd så finns möjlighet att öppna en länk till t ex. en annan repeater någonstans i världen. För styrning används DTMF-kommandon.

Proceduren på SK6BA/R går till på följande sätt:

- Repeatern öppnas som vanligt med 1750 Hz eller DTMF 1.
- Man identifierar sig med sin anropssignal (t ex. SM6xxx kopplar upp).
- Man anger nu det specifika nod-numret för att öppna den länk som önskas. (Echolink-numren föregås av en fyrkant #. IRLP använder endast nod-nummer).
- När länken är etablerad hörs en bekräftelse. Om länken är upptagen hörs ett annat meddelande. Vänta en stund och prova igen...
- När länken är öppen bör man vänta en stund innan man gör sitt anrop för att inte störa eventuellt pågående trafik på "andra sidan".
- Man bör även lämna några sekunders uppehåll mellan sändningspassen och vara lyhörd om någon vill komma in emellan.
- För att koppla ner en länk används DTMF 73.

Linking Example



**Dessa DTMF-kommandon gäller för SK6BA/R. Befinner man sig på annan ort och skall använda en annan repeater/nod kan DTMF-kommandonas betydelse variera.**

**Vill man "ringa hem" till repeatern i Mark är numren dock alltid 5908 för Echolink eller 8000 för IRLP.**

På nästa sida följer en lista på tillgängliga svenska länkar, i skrivande stund...

Vill man ha en fullständig och uppdaterad förteckning över alla noder rekommenderas respektive systems hemsidor:

[www.echolink.org](http://www.echolink.org) Gå in på "Current logins"

[www.irlp.net](http://www.irlp.net) Gå in på "Node info"

Echolink kan även nås från en dator eller mobiltelefon med rätt programvara / applikation.



| QTH                           | QRG                 | DTMF     | Callsign |
|-------------------------------|---------------------|----------|----------|
| Arctic Circle repeaters       |                     | # 7815   | SK2AZ-R  |
| Bollnäs                       | 145.650             | # 90137  | SK3BR-R  |
| Delsbo                        | 145.775             | # 357278 | SK3PH-R  |
| Falun                         | 434.625             | 8010     | SK4AO/R  |
| Finspång                      | 145.2375            | # 8084   | SA5BNC-R |
| Flen                          | 434.750             | # 271125 | SK5UM-R  |
| Gävle                         | 434.825 [Svx]       | # 242666 | SK3GW-R  |
| Göteborg                      |                     | # 261455 | SM6XNO-R |
| Götene                        | 145.575             | 8050     | SK6QW    |
| Halmstad                      | 434.750             | # 314074 | SK6FV-R  |
| Huddinge                      | 145.500/On dem.     | # 241659 | SK0HL-L  |
| JP73HQ [Svx]                  |                     | # 508455 | SM3YFX-L |
| Kalmar                        | 145.600             | # 164541 | SK7CA-R  |
| Krokom [Svx]                  |                     | # 525476 | SA3BDM-L |
| Kållandsö                     | 145.300 CTCSS 118.8 | 5517     | SM6YRB   |
| Leksand / Mora                | 145.775             | 5799     | SK4SQ/R  |
| Lidköping                     |                     | # 351126 | SM6KUT-L |
| Lidköping                     | 145.350 CTCSS 118.8 | 5233     | SM6KUT   |
| Mora / Orsa                   | 145.750             | # 18626  | SK4KO-L  |
| Olofström                     | 145.700             | # 27266  | SK7JC-R  |
| Skövde                        | 145.225             | # 269926 | SM6JZZ-L |
| Sollefteå                     | 145.650             | # 160465 | SK3EK-R  |
| Stockholm [Svx]               |                     | # 170060 | SM0SVX-L |
| Stockholm Ericsson Radio Club |                     | # 390539 | SK0CT-R  |
| Stockholm JANE repeaters      |                     | # 7485   | SM0VPH-R |
| Stockholm Trunked Link        |                     | # 458362 | SK0GD-L  |
| Stockholm / Brottby           |                     | # 377608 | SA0AZT-R |
| Stockholm / Johanneshov       | 433.550             | # 3719   | SM0SJJ-L |
| Stockholm / Södermalm         | 145.325             | # 322321 | SM0OQH-L |
| Sundsbruk [Svx]               |                     | # 549027 | SK3PY-L  |
| Sundsvall                     | 145.725             | # 27796  | SK3BG-R  |
| Tranemo                       | 145.575             | # 355160 | SM6EAT-L |
| Ulricehamn                    | 145.675/51.930      | # 8565   | SM6UXW-R |
| Vetlanda                      | 434.625             | # 196211 | SK7IJ-R  |
| Västervik                     |                     | # 548592 | SM7NST-R |
| Vårgårda                      | 434.850             | # 412206 | SK6DZ-R  |
| Östersund                     | 434.750             | # 138925 | SM3LVB-R |
| X-LINKS +                     | 434.700 + D-star    | # 3562   | SM3DYE-L |

2011-07-04/ SM6TZL

## ARS

**A**R S betyder "Amatör Radio för Samhällsskydd, vilket innebär att när inte vanliga kommunikationer fungerar har radioamatörer utrustning för att på ett snabbt sätt kunna kommunicera.

Söndagen 15 maj 2011 bestämdes att en övning skulle ske. Till skillnad mot förut skulle det ske med lågeffekt, eller som vi säger QRP, max 5 watt, och endast på 80 meter.

Även denna gång erbjöd klubben sig att vara ledningscentral i 6:e distriktet. Dan/TZL bemannade Bunkern i de tre timmar som testen skulle pågå.

Testen blev väl lite av ett snabbt ihopkok ty det var endast fyra av landets sju

distrikt som var representerade, plus huvudstationen i Stockholm.

Det blev ett 30-tal QSO körda, med motstationer i södra och mellersta landet. Det var mycket störningar på söndagsförmiddagen vilket gjorde det svårt att etablera kontakt med så låga effekter.

Undertecknad var tillfälligt på fieldday i Missveden som ligger utanför Hjo och checkade in från deras kommun. Det var bara att välja en av de fyra kortvågsriggar som var tillgängliga. Effekten från Icom IC-7400 var 5 watt och antennen en dubbel G5RV upphissad i en 10 meter hög flaggstång.

- Ikt

## ***Silent Key***

*Vi har den smärtsamma plikten tillkännage  
att vår högt värderade medlem*

***SM6BEG***

***Bengt Thorson***

*lämnat oss.*

*Har var klubbens hedersmedlem nr 1.*

# Fälttävlan

**T**RADITIONSENLIGT arrangerar Tranemoryttarna sin årliga stora fälttävlan i månadsskiftet april/maj. Så även i år. Vi fick inte reda på så våldans mycket om tävlingen, utan fick gå på rutin. Det brukar gå åt ca tio operatörer till bas och hinderrapportering. Till lördagen fick vi endast ihop nio operatörer och till söndagen elva.

Utöver detta vill arrangörsklubben förfoga över ytterligare radiostationer till viktiga säkerhetsfunktioner. Eftersom dessa inte innehåller något amatörradiotillstånd får de inte sända på "våra" frekvenser. PTS har nyligen upplåtit flera frekvenser för kommersiellt ändamål. Vi är naturligtvis nyfikna på detta och under vintern har experimenterats vilt med att kunna köra på dessa frekvenser.

Eftersom de är ganska ovana vid radio (undantaget ambulanspersonalen) får det inte komma in annan trafik på den kanal de arbetar på. För att eliminera detta valdes en mycket udda frekvens, dessutom

"squelchad" med en unik sifferkod som endast kan läsas av de stationer som ingår i nätet. Vi hade lyckats skrapa ihop nio stationer med denna egenskap.

Det visade sig vara ett lyckokast. Säkerhetsnätet fungerade helt enligt planen och var mycket uppskattat av de berörda. Det var så effektivt att ambulanspersonalen som tidigare år har kunnat avlyssna resultatrapporteringen hörde helt plötsligt ingenting. De vädjade därför till att få ha en radio ytterligare. För deras del är det mycket viktigt att direkt höra i fall någon insats från deras sida behövs - och var. Varje sekund är viktig i deras jobb.

För att korta insatstiden ytterligare är de numera utrustade även med en fyrhjuling motorcykel. Inte för att köra skadade på den, utan att en dem åker ut som "första-insats-person" och kollar läget. Denne har radio med sig, som direkt kan larma den andre som i sin tur tar med sig ambulansen till olycksplatsen.



*Idel glada ansikten på lördagen. Stående fr v: Gunilla, Veikko/HKD, Jan-Olof/LKT, Jon, Hans/MLI, Sven-Olof/NIG och Christian. Sittande fr v: Roland/EAT och Gunnar/CYX. Foto: Sven-Erik/KYP*

Denna helg hade de inte mycket att göra. Egentligen ingenting alls. Totalt på båda dagar var det nog endast tre stycken som föll av sina hästar. Ingen av dem blev skadad.

Fälttävlansdelen började kl 14.00 båda dagarna och var slut strax efter kl. 18.30. Det var tre olika klasser varje dag, så banan fick på söndagen ändras lite, vilket drog med sig att vi fick göra omgruppingar.

Det fungerar så att eftersom vi har två olika nät, sköter säkerhetsfunktionärerna sig själva. Förut fick vi sköta det också, vilket kunde köra ihop sig rejält. Nu behöver vi bara ägna oss åt själva resultatrapporteringen från de olika hindren till speakern. Detta underlättar naturligtvis för oss.

Dessutom är det numera ett krav från Ridsportförbundet.

Trots att det var "fint" väder, med solen och uppehåll, men vinden var fruktansvärt kall. Man hade behövt scooteroverallen, men trodde väl att vintern skulle vara överstökad för denna gång. Trots vindtäta jackor frös de flesta av oss rejält. Under påskhelgen var det ju över 20 grader varmt ute, men temperaturen kan svänga rejält så här års.

Det är alltid lika trevligt att hjälpa Tra-nemoryttarna med sina fina tävlingar och personal. Vi har ju hjälpt dem i närmare 20 års tid, så man känner sig nästan som "hemma" på Berg, som gården heter där ridklubben huserar.

- lkt

---

## SK6BA/R byter QTH

**E**TT stort bakslag har drabbat klubben. Vi måste under sommaren demontera repeatermasten från Örby vattentorn. Orsaken är att sprickbildning har upptäckts i cisternen och kommunen vågar inte chansa och ha kvar vår mast. Däremot den stora GSM-masten får vara kvar!

Själva QTH't som sådant har inte varit helt optimalt för vår del. Dels har vi haft dålig mottagning söderut, kanske beroende på skugga från den stora masten, dels har det varit svårtillgängligt vid driftstörningar eftersom vi alltid måste anlita kommunen att låsa upp. Dessutom 150 trappsteg...

Vi blev erbjudna att sätta antennerna i det skyddsräcke som löper runt tornet, men vi har beslutat att flytta all vår utrustning från vattentornet. Det finns andra alternativ i Skene som vi troligen kommer att finnas på. Det allra bästa QTH't är i kommunens 100 meter höga radiomast på Skeneskog. Dock för det med sig att vi måste köpa mycket lågförlustkoax och det

blir dyrt eftersom det beräknas gå åt ca 200 meter.

Vi har även tänkt att byta ut mottagare-antennen som är en duobandsblindkäpp mot fyrstackade dipoler. En kombiantenn är ju alltid en kompromiss vilket kan för- anleda korsningar mellan frekvenserna.

För att inte driftstoppet ska bli onödigt långt blir det så att nya platsen görs i ordning först. Vi har dubbla uppsättningar av fyrstackade dipolantenner för 70 cm så det är inga problem. Vi behöver skaffa liknande men för 2-meter. All apparatur går att använda på nya platsen och den flyttas när antennerna är klara.

När allt är på plats och driftsatt återstår demonteringen av fackverket på vattentornet, och detta ska vara borta senast september månad 2011. I detta fallet måste vi hjälpas åt så många som möjligt. Eftersom vi inte får vara där själva, utan kommunens mannar, måste jobbet utföras på normal arbetstid.

- lkt

# Etik och Moral

**M**AN hör ofta att disciplinen på amatörradiobanden inte är den bästa. Det är inte enbart de nya amatörerna utan minst lika ofta de äldre som lagt sig till med dumma vanor. Ta gärna hem "etik- och moralreglerna" från SSA's hemsida. De är översatta till svenska av vår kompis Anders/CNN och är mycket värdefulla. Läs och begrunda, de innehåller allt.

Jag gör här en liten resumé från de trettio år som jag varit radioamatör, då man lärt sig ett och annat för att trafiken ska flyta bra. Svordomar är BANNLYSTA på amatörradiobanden. Eftersom vi tillhör ett artigt släkte nämner vi ALLTID motstationens anropssignal FÖRST, därefter vår egen. Hela anropssignalen ska sägas, inte enbart suffixet. BÅDA stationerna ska säga BÅDA anropssignalerna i början och slutet av varje QSO, samt dessutom med jämna mellanrum, vilket kan betyda var 10:e minut om QSO't varar längre. Pondera att ett sändningsspass lätt kan vara 5 minuter, detta innebär i praktiken att BÅDAS anropssignaler ska anges vid vartannat sändningsspass. Det är däremot onödigt att säga anropssignalerna vid varje skiftning. Vid telegrafi är det mycket vanligt att man sänder anropssignalerna vid varje skifte.

Kör man ett "ring-QSO" är det mycket viktigt att alltid ange till vem man lämnar över. Man måste ju inte gå i perfekt turordning, utan man anger t.ex. motstationens anropssignal först (den som ska tala härnäst) "RINGEN" och min egen anropssignal. Detta är mycket viktigt eftersom annars är det lätt hänt att prata i mun på varandra. Sker då QSO't via en repeater är det mycket irriterande att lyssna på det ljud som bildas och som kanske varar flera minuter innan någon släpper PTT'n.

Man öppnar ALDRIG en repeater utan att säga vem man är, och gärna orsaken, t.ex. "provar". Man är ALLTID skyldig att

säga vem man är så fort man lägger ut bärvåg på någon frekvens. Dessutom måste man först lyssna för att försäkra sig om att ingen annan använder frekvensen. Hur många av oss gör detta när man t.ex. QSY'ar från en repeater till en direktfrekvens? Man bör lyssna några minuter och inte enbart någon sekund som det ofta blir. Sändningsspassen blir ofta onödigt långa när samma sak upprepas både två och tre gånger. Om inte motstationen uppfattat någon detalj är det bättre att fråga om.

Tänk också på att ALDRIG sända exakt på en bandgräns. Orsaken är att du då sänder utanför bandet eftersom sändningen har en viss bandbredd. Ha därför tillräcklig marginal beroende på vilket trafik-sätt du kör.

Vid repeatertrafik är det mycket viktigt att lämna tillräckligt långa mellanrum vid växlingarna. Därför är många repeatrar utrustade med en "dutt" för att förlänga mellanrummet. Tänk på att MOBILA stationer alltid har företräde. Trafik mellan fasta stationer via repeater bör undvikas. Det är också mycket OARTIGT att bryta in i någon annans QSO, såvida inte man har viktig information att tillföra. Det är precis lika oartigt som att avbryta andra personers konversation.

Tänk på att alla repeatrar drivs och ägs av någon. I de flesta fall av enskilda radioklubbar. Bli därför gärna medlem i den radioklubb som äger och driver den repeater du använder mest. Vill du inte det, skänk gärna någon form av repeaterbidrag som tack för att få tillgång.

Fler och fler repeatrar utrustas med internetaccess. Detta innebär att man kan koppla sig vidare utanför det normala täckningsområdet. Då är ofta principen att man först måste öppna sin lokala repeater på vanligt sätt. Man anger sin anropssignal och "öppnar repeatern". Därefter trycker man in de DTMF-toner som behövs för att



koppla sig vidare till önskad adress. När man fått svarskvittens från denna, anger man sin anropssignal på nytt (och orsaken, t ex "provar"), eller gör ett vanligt anrop till önskad amatör. När man länkar sig vidare är det viktigt att ha EXTRA långa uppehåll vid växlingarna, detta för att ljudströmmarna ska hinna med, i annat fall klipps sändningspasset i början. När QSO't ska avslutas MÅSTE länken kopplas ner, ofta "73" med DTMF-toner. När man

fått slutkvittens är man tillbaka "lokalt" och kan lämna repeatern. Skulle man glömma koppla ner förbindelsen manuellt, finns det ofta en "timeout-timer" som stänger ner, men det kan dröja många minuter innan så sker.

Eftersom vi är ett artigt släkte är det ALLTID den som börjat ett QSO som även avslutar det.

- lkt

---

## QSL-kort

I klubblokalen finns en låda för inkommande kort. Vi får kort till alla som bor i vårt grannskap. Även till ickemedlemmar.

Lådan är överfylld redan, kom gärna och hämta era kort, så vi får plats med nya. Dessutom har vi fått kort vars mottagare inte finns här omkring. Dessa kommer vi att returnera till SSA. De medlemmar som har ett fåtal kort bifogar vi dessa med denna tidning. Nedanstående call har kort att hämta i klubblokalen:

SM6AMV, SM6BGP, SM6YJG, SK6RUD, SM6DHU, SM6EHP,  
SM6EVE, SM6GZL, SM6NFC, SM6PEA, SM6TJL, SA6AJN,  
SM6EQH, och SM6NVN.

## Förtroendevalda å självutnämnda

**Ansvarsman APRS-nod:** Jan-Olof/LKT

**Ansvarsmän repeatar:** Gullik/FBD och Sven/WOK

**Ansvarsmän 11-bilen:** Dan/TZL och Hasse/BKT

**Ansvarsmän klubbsignal SK6BA:** Hans/MLI och Jan-Olof/LKT

**Kontaktman Marks Frivilliga Resurs Grupp:** Sven/WOK

**Revisorer:** Jonny/KTO och Björn/SMX samt Bengt/NCF (supp)

**Redaktör Mark-Vågen:** Jan-Olof/LKT

**SSA-provför rättare:** Jan-Olof/LKT

**Web-master:** Dan/TZL

**Valberedning 2012:** Peter/WOL och Kjell/NJA samt Christian Isberg (supp)

## Nät, ringar, bulletiner, länkar och repeatrar i Sjuhärad

(Alla tider i Svensk Normal Tid (SNT))

| Nät                                               | QTC                              | Dag            | SNT                     | Repeater     | QRG MHz                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------|----------------------------------|----------------|-------------------------|--------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| BRA-nätet                                         | lokala<br>SSA-bullen<br>(utdrag) | söndag         | 21.00                   | R7           | 145,775                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| MARK-nätet                                        | lokala                           | söndag         | 20.30                   | R0,<br>RU 14 | 145,600<br>434,950                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Lokala ringar - VHF / UHF</b>                  |                                  |                |                         |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 70-ringen                                         |                                  | lördag         | 11.00                   | RU 384       | 434,800                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 2-meter SSB USB                                   |                                  | söndag         | 11.00                   |              | 144,344                                                                                                                                                                                                                                                                                |
| 10-meter SSB USB                                  |                                  | lördag         | 18.00                   |              | 28,335                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| FM-ringen                                         |                                  | söndag         | 19.00                   |              | 29,610                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| D-star (Digital Voice)                            |                                  | lördag         | 17.00                   |              | 145,337,5                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Lokala repeatrar</b>                           |                                  |                |                         |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| QTH                                               | In QRG<br>MHz                    | Ut QRG<br>MHz  | Skift<br>MHz            | Call         | Fotnot                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| Borås 2 meter                                     | 145,175                          | 145,775        | - 0,6                   | SK6RBS       |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Borås 70-cm                                       | 432,800                          | 434,800        | - 2                     | SK6RBS       |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Mark 2-meter                                      | 145,000                          | 145,600        | - 0,6                   | SK6BA/R      | 5                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Mark 70-cm                                        | 432,950                          | 434,950        | - 2                     | SK6BA/R      | 5                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| Ulricehamn 2-meter                                | 145,075                          | 145,675        | - 0,6                   | SM6UXW/R     | 1,2,3                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Ulricehamn 70-cm                                  | 432,675                          | 434,675        | - 2                     |              | 1,2,3                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| Ulricehamn 6-meter                                | 51,330                           | 51,930         | - 0,6                   |              | 1,2,3                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| <b>Simplexlänkar från<br/>Ulricehamnsrepeater</b> |                                  | <b>Simplex</b> | <b>Subton<br/>krävs</b> |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Hössna 70-cm                                      | 434,350                          | 67 Hz          |                         |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Limmared 70-cm                                    | 434,575                          | 67 Hz          |                         |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Bredaryd 70-cm                                    | 434,400                          | 67 Hz          |                         |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| Tranemo 70-cm                                     | 434,425                          | 67 Hz          |                         |              | 4                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Rek simplex QRG i Ulricehamn</b>               |                                  |                |                         |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 2 meter                                           | 145,325                          |                |                         |              | Fotnot:<br>1) Öppning kan göras med 1750 Hz eller DTMF # 3.<br>2) Echolink nod 8565 är tillgänglig från samtliga frekvenser.<br>3) Alla frekvenser samkörs.<br>4) Ej aktiv permanent.<br>5) Båda samkörs, kan öppnas med 1750 Hz eller DTMF 1.<br>Nod IRLP 8000 eller Echolink # 5908. |
| 70 cm                                             | 434,325                          |                |                         |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 6 meter                                           | 51,570                           |                |                         |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 10 meter                                          | 29,270                           |                |                         |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|                                                   |                                  |                |                         |              |                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

# Sjukvård up to date

VÅRENS kurs inom Frivilliga Resurs Gruppen arrangerades den 25 maj å Skene brandstation. Vår egen ledare Sven/WOK hade bokat Ove Ånhed från Borås Civilförsvärsförening, tillika instruktör i Borås FRG för att ge oss en repetition inom HLR.

Det är ju bara några år sedan vi gick grundkursen i Vårgårda, men det har redan ändrat sig på några detaljer när det gäller första hjälpen. Förr lärde man sig att det heter "ABC", sedan blev det "L-ABC" och nu heter det "L-ABCDE". I princip är det samma sak med några tillägg. EU har varit involverat så att det ska vara internationellt vedertaget.

"L"-et står för "Livsfarligt läge", alltså första åtgärden vid en insats är att ordna en säker "arbetsplats".

"A"-et står för "fri luftväg och manuell fixering av halsryggen".

"B"-et står för andning.

"C"-et står för "cirkulation och blödnings". Kolla så inga kroppsdelar har onormal färg eller temperatur.

"D"-et står för "kontaktbarhet". Medvetandegrad, rörelseförmåga och känsel.

"E"-et står för "exponera och skydda mot omgivningen..

Vi fick även en uppfriskning när det gäller "hjärt-lung-räddning". Det är ganska jobbigt att göra 30 hjärtkompressioner och 2 inblåsningar på en minut. Man kan tänka sig hur jobbigt det är att hålla på i kanske 20 minuter tills ambulansen kommer.

Vidare en liten övning i att lägga första förband. Vi fingerade en underarmsblödning och fick lägga tryckförband på varandra. Undertecknad hade fått (?) en huvudskada varvid f.d. ambulansföraren och brandmästaren Heikki Kalm visade sina kunskaper i ämnet. Nedanstående bild bevisar resultatet.

Inför stundande grillsäsong fick vi även en duvning i brännskadors hantering. Mycket lärorikt.

- lkt



Här övar f.d. polismästare Lennart Berle konstgjord andning på Ann, under överinseende av Ove Ånhed och Sven/WOK. Foto: Jan-Olof/LKT.



Så här "fin" blev stackars redaktören efter första förband lagt av Heikki Kalm som även tog fotot.

# Mastjobb

**N**U är det bråda tider att börja sommarens stora arbete med att flytta repeatern. Från QTH Kroksberg har APRS-noden redan flyttats. Nästa projekt är att byta ut antennerna.

Här ska sättas upp en 8-stackad dipolantenn för 70 cm-mottagaren. Blindkäppen kommer troligen att bevaras och användas för 2-meter. Helst skulle vi velat haft stackade dipoler här också, men i brist på bröd tar man limpa.

De båda riktantennerna för 70 cm som tidigare använts på BBS tas ner, och istället monteras en fyrstackad dipol för 70 cm-sändaren.

Parabolen för WLAN'et får vara kvar och ytterligare en parabol monteras för framtida bruk. Har vi riktig otur når inte WLAN'et till accesspunkten hos under-tecknad, utan vi kanske måste ha kvar en accesspunkt i Örby vattentorn. Vi har några höga åsar med rejäla träd som kan påverka räckvidden.

Arbetet drog ut lite på tiden ef-



Dan/TZL 15 meter över marken.



Här fyra- och åttastackade dipolantennerna för 70 cm.

tersom arbetsteamet behövde tillverka nya fästbeslag. Dessutom krävdes ny kontakttering då det var N-kontakter på de kommersiella antenner som monteras. Antennerna är några av de vi fick av gamla Comvik.

När alla antenner är på plats är det dags att flytta själva tekniken från Örby vattentorn. Under denna tid blir det ett driftstopp under några dagar. Vi kommer då att ändra 70-cm-repeatrens infrekvens till 432.950 MHz, alltså till det rekommenderade 2 MHz minusskift.

Sedan återstår det allra jobbigaste, nämligen demonteringen av fackverksmasten från toppen av Örby vattentorn, vilket vi bävar för. I nuläget vet vi inte exakt hur vi ska göra. I vilket fall som helst måste det vara borta senast vid september månads utgång.

*Text & foton: lkt*

# Notiser

## **Gratulerar – nya hams examinerade i Mark sedan förra numret:**

SA6BSC Robert Lindström, Ulricehamn  
SA6BSQ Göran Bäckman, Hökerum  
SA6BSU Lars Henningsson, Göteborg  
SA7BSZ Alf Magnusson, Jönköping  
SA6BTG Lars Hammar, Onsala

SA6BTN Ulf Larsson, Fristad  
SA7BTQ Tommy Svensson, Anderstorp  
SA6BTU Torbjörn Claesson, Uddebo  
SA6BTW Mikael Magnusson, Skövde

---

## **SK6BA hemsida QRT**

Vi märkte att vår hemsida var QRT söndagen 3 juli och även måndagen. Orsaken var översvämningarna i Köpenhamn där vårt web-hotell är beläget. Ingenting var förstört, men strömmatningen var utslagen varför de skyndsamt måste flytta all utrustning vilket tar några dagar.

---

## **Nya årsavgifter fr o m 2012**

200:- för vuxna och hel familj  
50:- för ungdomar (under 18 år)

---

## **Borås Rally**

Det kommer att arrangeras en mindre rallytävling i trakterna av Borås i augusti. Det är möjligt att vi kommer närvara där. Inget är bestämt i skrivande stund.

---

## **Nils/SM6SEE vill sälja...**

Under hösten kommer Nils att sälja all sin utrustning bestående av Vårgårdamast med rotor och antenner, kortvågsstation, VHF/UHF mobila/handapparater. Ännu har ingen inventering gjorts. Mejla Jan-Olof/LKT med intresseanmälan så hör jag av mig senare.

## Temakvällar

| Tisdag | Aktivitet |  | Tisdag | Aktivitet |
|--------|-----------|--|--------|-----------|
| 1      | VHF-test  |  | 3      |           |
| 2      | UHF-test  |  | 4      |           |

# Kom-håg



## Radiosamband

UngdomsTiomilaOrientering i Mark 2011-08-05 — 07

## Radionät

Söndagar kl. 20.30 SNT, RV 48/RU396 (= R0/Ru14)

(reservqrg: 145.475 MHz)

## Möten

8 augusti

11 november

*Kl. 19.00*

## Öppet hus

Varje

helgfri

tisdagkväll

*Kl. 18.30*

Plats: klubblokalen "Pentagon" - "Bunkern Assberg", Skene



*Tjäna på att vara medlem i*  
*Borås Radioamatörer*  
*eller*  
*Marks Amatörradioklubb*

*Medlemsrabatt*  
*10%*

*(Gäller ej tidningar och lotter)*

*Välkommen!*

73 de SM6MLI

LEKSAKER    BÖCKER    KONTORS MATERIAL

**AB Skene Bokhandel**

Varbergsvägen 81. tel. 0320-472 20